

10. marts 2026

UPA 2026/148

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiunneqarpoq:

Putsup gassiinut imermik saligutikumik umiarsuit Kalaallit Nunaata imartaani kuutsitsinissaanik inerteqquteqarnissaannik, Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Pinngortitarpur, aalisarneq, nerisassanillu minguitsunik avammut tunisassiortarnerput aningaasaqarnitsinnut, peqqissutsitsinnut, kinaassutsitsinnullu aalajangiisuupput. Tamanna pillugu imartatsinnik, isumalluutitsinnillu illersuisumik avatangiisinut politikkimik aalajangiusimasumik ingerlatsinissarpur pisariaqarpoq.

Umiarsuit uuliamik kinertumik atuisut, saligummik atuinnermikkut silaannarmut mingutsitsinertik annikillissinnaavaat. Saligutit taakkua putsup gassiisa imikkoortinnerisigut pujoq gassimut salittarpaat. Putsup gassiinut imeq taanna, saliinerup kingorna salinneqarani imarmut toqqaannartumik kuutsinneqartarpoq. Putsup gassiinut imeq saligutaanikoq imarmi, aalisakkani, qalerualinnilu katersuussinnaasunik, taamaalillunilu inuit peqqissusaannut, nerisassanillu minguitsunik avammut tunisassiatsinnut sunniuteqaratarsinnaasunik ilaatigut aatsitassanik oqimaatsunik, tjærinillu akoqartarpoq.

Aatsitassat taakkua aamma maani nunatsinni nerisassatsinni pingaarutilinni puisini, arferni, nannunilu katersuussinnaasarpur. Ilutigisaanik umiarsuit saliivittallit, umiarsuarnut ikummatissanik minguinnersusunik atuisunut sanilliullugit peqqissutsimut ulorianarnerujussuarnik silaannarmut aniatitsisarpur. Kiisalu kinertumik uuliakoorneq pinngortitamut, aalisarnermullu piffissami sivisuumi ajoqusiinnaavoq. Imartami sikorasaartumi uulia kinertoq peerneqarsinnaarpiarneq ajormat, uani pingaartumik issittumi avatangiisigut malussarissut pineqartillugit.

Umiarsuit kinertumik uuliamik atuisut tamarmik orsussanik minguinnersusunik aamma atuisinnaappur, inerteqquteqarnermilu umiarsuit imartatsinnut pigaangamik orsussamik minguinnersusumik atuisalernissaannik kinguneqassaaq. Tamanna pillugu umiarsuarnik imartatsinnut isitsaaliuisoqarnianngilaaq.

Issittumi avatangiisit, mingutsinneqarnissaannut annertuumik mianernartut illersorneqarnissaannut maani nunatsinni immikkut akisussaaffeqarpugut. Ilutigisaanik silap pissusaata allannguutai Issittumi malunnarnerupput, tamannalu pillugu siuttuunissarpur pingaaruteqartorujussuulluni.

Ukioq ataaseq qaangiummat Royal Arctic Line nammineerluni uuliamik kinertumik atuiunnaarnikuuvoq, taamaalillunilu aamma saligutinit imermik igitassamik kuutsitsisarunnaarnikuulluni, tassanngaanniillu silaannarmut, imaanut kiisalu aalisakkanut, qalerualinnullu immikkuullarissumik minguisseqarlutik isumalluutitsinnik mingutsitsineq annikillisinniarlugu orsussamik minguinnerusumik atuisalerluni. Ilisimasat malillugit maani nunatsinni umiarsuit allat uuliamik kinertumik atuineq ajorput, Polaroililu uuliamik kinertumik tunisisarunnaarnikuulluni.

Danmarkip, Sverigep, Finlandillu imartaminni 12 sømilit (imaappoq 22 km-it) avammut tikillugit, putsup gassiinut imermik saligutikumik imaanut kuutsitsisoqarnissaa siorna (1. juli 2025-mit) inerteqqutigilerpaat. Taassumap umiarsuit orsussamik minguinnerusumik atuilersippai, taamaalillunilu nunat taakkua eqqaanni imarmik, silaannarmillu mingutsitsineq annikinnerulerluni¹.

Tamanna tunuliaqutigalugu siunnersuutigineqarpoq, 1. januar 2027-mi atortuulersinneqartumik putsup gassiinut imermik saligutikumik Kalaallit Nunaata imaanut (12 sømilit) kuutsitsinissamut inerteqquteqarnissamik Naalakkersuisut peqquneqassasut.

Neriuppugut siunnersuut Naalakkersuisunit, maanilu Inatsisartuni partiinit tapersersorneqassasoq.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuut Namminersorlutik Oqartussanut allaffissornikkut killilimmik kinguneqassangatinneqarpoq. Malittarisassiuussineq, nakkutilliinerlu oqartussat sinaakkutaasa piusut iluini ingerlanneqarsinnaapput, matumani Imarsiornermut Aqutsisoqarfik, oqartussallu attuumassuteqartut ilanngullugit.

Nakkutilliinissamut, atortuulersinneqarnissaanut AC-it ukiumut 0,25-t tikillugit sulinera pisariaqartinneqarsinnaassaaq, aningaasanngorlugu ukiumut 125.000 koruunit missaannut missiliorneqartumik. Taakkua missingersuutit piusut iluini aningaasalersorneqarsinnaassasut naatsorsuutigineqarpoq.

Sanaartornissamut annertuumik aningaasaliinissamut siunnersuut kinguneqassangatinneqanngilaq.

Namminersortunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuut pingaartumik nunani allani umiarsuaateqarfinnut ataasiakkaanut, Kalaallit Nunaata imartaani saliivilerlutik uuliamik kinertumik atuisartunut sunniuteqassaaq.

Nuup aamma Reykjavikip akornanni umiarsuarmik ullumikkut assartuisarnermi uulia kinertoq ukiumut atorpeqartartut 130 tonsit missaassangatinneqarpoq. Orsussamut minguinnerusumut ikaarsaarneq ukiumut 225.000 koruunit missaannik aningaasartuuteqarnerunermik kinguneqassangatinneqarpoq.

¹ Inatsit Danmarkimi atuuttoq uani takuneqarsinnaavoq: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/539>

Uulia kinertoq maani nunatsinni tunisaanngimmat, angallatillu Kalaallit Nunaanniittut teknologimik tassannga atuineq ajormata, maani nunatsinni inuussutissarsiorfinnut kingunissai annikitsuinnaassangatinneqarput.

Avatangiisinut mingutsitsinnginnerulernermik ilisarnaateqalernikkut siunissami ungasinnerusumi siunnersuut avammut tunisisarnermut, takornarialerinermullu annertusaassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai
Annertuunik kingunissaqanngilaq.